

Ons pedagogisch handelen peutergroep De Octopus

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Januari 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Ilse Spaan.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

Komend jaar richten we ons bij onze locatie op het volgende pedagogisch doel: Komend jaar richten wij ons bij onze locatie op het volgende pedagogisch doelen: Het volgen en luisteren naar kinderen staat bij ons centraal. Dit jaar gaan we starten met een nieuw kindvolgsysteem binnen het ouderportaal. We nemen de tijd om hier mee te leren werken. Het nieuwe kindvolgsysteem helpt ons om kinderen nog beter te kunnen volgen, aan te sluiten bij hun ontwikkeling en om met ouders in gesprek te gaan.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers. Hierin staat ook op toetsbare wijze beschreven hoe we de kennis en vaardigheden van de medewerkers op het gebied van VE onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Onze medewerkers werken ook bij andere KION locaties en worden daar in de berekening van de coachingsuren meegenomen.

Hiernaast heeft onze coach in 2023 voor VE coaching 30 uur beschikbaar om medewerkers te coachen op het gebied van educatieve kwaliteit. Dit uren aantal is gebaseerd op het aantal VE kinderen (keer tien uur) dat onze locatie bezoekt.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Bij het welkomstgesprek bespreken we onder het genot van een kopje koffie of thee alle formuleren.
- Een kind dat nieuw is en moeite heeft met wennen, houden we dichtbij ons of nemen het op schoot totdat het er zelf aan toe is om meer de ruimte in te gaan en met de andere kinderen te spelen. Ook een knuffeltje van thuis kan soms helpen.
- De eerste keer sturen we na een uurtje een foto of een berichtje via het Ouderportaal over hoe het gaat met het kind. Als ouder of kind het moeilijk hebben met het afscheid berichten we eerder.
- Bij binnenkomst begroeten we altijd het kind en de ouder en heten ze welkom.
- We noemen de namen van alle kinderen tijdens het liedje 'Goedemorgen'. Zo maken we duidelijk dat elk kind gezien is en welkom is.
- Bij binnenkomst ligt er spelmateriaal klaar voor de kinderen zodat ze uitgenodigd worden om te spelen.
- We proberen kinderen bewust te maken van de gevoelens van andere kinderen door het spiegelen van gedrag.
- Tijdens de kring heten we alle kinderen welkom. Zo maken we duidelijk dat elk kind gezien is en welkom is.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Kinderen leren bij ons om te gaan met andere kinderen en volwassenen. Dit gaat, zoals bij alles wat je moet leren, met vallen en opstaan.
- We letten goed op de non-verbale signalen van de kinderen zoals twijfelen, stil en teruggetrokken zijn, gezichtsuitdrukking, etc. om te zien of ze zich op hun gemak voelen en er iets aan te doen als dat niet zo is.
- Geen kind is hetzelfde en leeftijden en karakters verschillen. Het ene kind kan zich al goed weren, het andere moet nog leren om voor zichzelf op te komen. Het ene kind kan dit zeggen en de ander doet dit door een kind weg te duwen. Dit kan tot kleine ruzietjes leiden. We accepteren niet dat kinderen elkaar pijn doen of buitensluiten en begeleiden de kinderen bij het oplossen en weer goed maken van hun ruzietjes.
- We leren de kinderen om zoveel mogelijk zelfstandig te handelen en sluiten aan bij hoever ze al zijn. Zoals bijvoorbeeld zelf te gaan zitten, jas aan te trekken, enzovoort
- Voor veel jonge kinderen die net bij ons zijn, is het vooral belangrijk om de regels van de groep extra aandacht te geven. Met name het gebruik van het materiaal. Opruimen is best lastig!
- We proberen een kind soms uit te dagen net een stapje verder te zetten door wat meer uitdaging te bieden. Soms gebruiken we ook niveauverschil in de werkjes die we doen.
- Elk kind wordt gezien, juist de wat stillere die soms minder opvallen. Bij opvallend gedrag observeren we intensiever en schakelen we externe hulp in, met toestemming van ouders.
- Tijdens het thematisch werken maken we ook knutselwerkjes in het thema en proberen de kinderen te stimuleren om mee te doen. Het is echter nooit een verplichting, meer een uitnodiging.
- Om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen, gebruiken we het kindvolgsysteem KIJK!.
- Indien er zorgen om een kind zijn, wordt in overleg met ouders en de pedagogisch coach het Consultatiebureau of het expertise team ingeschakeld. Indien hun bevinden overeenkomen, wordt verdere hulp ingeschakeld.
- Het Consultatiebureau komt regelmatig op de groep tijdens de inloop zodat ouders vragen kunnen stellen of in gesprek kunnen gaan met het Consultatiebureau.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Een deel van de ochtend besteden we aan 'vrij spel'. Tijdens dit spel krijgt het kind de gelegenheid om, alleen of samen, zijn beleving te verbeelden of te verwerken. De jonge kinderen spelen vooral hun eigen spel, de ouders zoeken al meer andere kinderen op om samen tot een spel te komen.
- Als kinderen een werkje doen, mogen ze dat op hun eigen manier doen. We stimuleren ze om het juist te doen, maar anders is ook prima. Het is het werkje van het kind, het hoeft niet perfect.
- We stimuleren iedereen om te helpen met opruimen en we laten de kinderen elkaar helpen.
- We stimuleren de kinderen om zelf naar het toilet te gaan.
- Tijdens het vrij spelen kiezen de kinderen de werkjes zelfstandig.
- We springen in op spontane ideeën die de kinderen inbrengen.
- Regels en afspraken worden min of meer spelenderwijs bijgebracht door herhalen tijdens het vrij spelen.
- Onze inrichting geeft kinderen de mogelijkheid zelf hun speelgoed te pakken.
- We stimuleren kinderen zoveel mogelijk zelf dingen te doen zoals het aantrekken van de jas. Als een kind dit nog niet kan helpen we en stimuleren we het kind om het stapje voor stapje zelf te doen.
- We geven kinderen positieve feedback en complimenten.
- Als kinderen een verhaal vertellen tijdens de kring is er ruimte om daarop in te gaan. Het kind krijgt een podium.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- We werken met thema's uit de Uk & Puk methode. Denk hierbij aan Hatsjoe, Dit ben ik!, regen of Reuzen en kabouters. We trekken per thema vier tot zes weken uit. Bij het uitwerken van de thema's sluiten we zoveel mogelijk aan bij de beleving en ervaring van de kinderen. We proberen uit te gaan van wat dit begrip betekent voor de kinderen. De activiteiten die worden aangeboden, materialen die in deze periode gebruikt worden en de inrichting van (sommige) hoeken hangen zoveel mogelijk samen met dit thema. Dit geeft een grotere samenhang in het aanbod en de mogelijkheid dieper op een thema in te gaan, kinderen meer ervaringen op te laten doen, meer ontdekmogelijkheden om de woordenschat van kinderen uit te breiden. Voor het hele jaar maken we een opzet van de thema's die aan de orde komen. We sluiten waar mogelijk aan bij de thema's van de school.
- We maken uitdagende speelhoeken waarin de kinderen veilig kunnen spelen.
- Er ontstaat vaak spontaan samenspel en soms proberen we een kind te 'introduceren' en ons dan weer terug te trekken.
- Er is voldoende materiaal voor de verschillende ontwikkelingsgebieden. Er is knutsel- en bouw materiaal, een leeshoek en natuurlijk een huishoek voor het rollenspel. Ook constructiemateriaal, puzzels en materiaal voor de fijne motoriek zijn ruimschoots aanwezig. Ook op digitaal gebied bieden we soms educatief materiaal aan of soms ook gewoon een liedje om te dansen.
- We doen de activiteiten zoveel mogelijk in het lopende thema en ook de prentenboeken zijn hierop afgestemd. De activiteiten kiezen we uit de Uk & Puk methode.
- We volgen de ontwikkeling volgens het KIJK! volgsysteem.
- We bieden de kinderen regelmatig 'open-eind-materiaal' aan. Dit zijn materialen zonder vaste betekenis zoals knopen, draadjes wol of materialen van buiten: takjes, blaadjes en dergelijke. De kinderen kunnen zo echt hun eigen spel verzinnen. Deze materialen prikkelen de fantasie en de creativiteit van de kinderen.
- We werken veel met sensomotorisch spel. De sensomotorische ontwikkeling is erg belangrijk voor de totale ontwikkeling van kinderen. Door (senso)motoriek leren kinderen hun eigen lichaam kennen en via hun eigen lichaam de wereld om hen heen.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We werken met dagritmekaarten van de Uk & Puk methode. Ieder dagdeel heeft ongeveer dezelfde dagindeling.
- Als een kind jarig is, vieren we de verjaardag en we hebben daarbij een vast ritueel zoals een verjaardagsmuts. We steken kaarsjes aan op de 'verjaardagstaart' en zingen de jarige toe. Hierbij gebruiken we muziekinstrumenten. Als een kind vier jaar wordt krijgt het een afscheidscadeautje. We hebben een grabbeltas waar de jarige een cadeautje uit mag pakken.
- Bij spontane invallen springen we in op wat de kinderen voorstellen.
- We nemen zelf duidelijk afscheid van kinderen als ze naar huis gaan.
- We hebben geplande speelmomenten samen met de kleuters, zoals in de speelhoek op de gang of buiten.
- We hebben geplande speelmomenten samen met de kleuters, zoals in de speelhoek op Bij onze locatie trakteren we niet. Bij een kookactiviteit is het uitgangspunt zo gezond mogelijk. Met uitzondering van speciale gelegenheden.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Wij zorgen dat de kinderen met verschillende kinderen uit de groep kunnen spelen, zodat ze leren omgaan met de diversiteit en eigenheid van kinderen.
- Wij stimuleren om samen te werken, aan elkaar materialen te vragen en te overleggen. We zien dat dit het samenspel bevordert. Ook vragen we de oudere kinderen om de jongere kinderen te helpen.
- Doordat kinderen vaak kunnen kiezen met wie ze spelen of naast wie ze zitten ontstaan er al verschillende vriendschappen. Waarbij we wel in de gaten houden dat niemand buitengesloten wordt.
- Wij leren kinderen om met andere kinderen te praten en aan te geven als ze iets niet willen (“stop, hou op”). Hierdoor leren ze voor zichzelf op te komen en voelen ze dat ze deel uitmaken van een groep(sproces).

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We leren kinderen “stop hou op” te zeggen als een ander over hun grenzen gaat. Zo leren kinderen dat ze op tijd stoppen met iets wat de ander niet leuk vindt. Van de andere kant leren we kinderen om ook positieve dingen tegen elkaar te zeggen, en netjes dankjewel zeggen als je iets krijgt van een ander.
- Wij leren kinderen te vragen als ze iets van iemand willen.
- We leren kinderen dat ze respectvol om moeten gaan met anderen en de materialen waar ze mee spelen.
- We leren ze om eerst het materiaal op te ruimen voordat ze iets anders pakken.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- We nodigen ouders regelmatig uit om aanwezig te zijn bij het voorleesmoment van de lees-media-coach.
- Als we ons jaarlijks uitstapje maken is het verplicht dat ouders/verzorgers daarbij aanwezig zijn.
- Regelmatig zijn er vergaderingen met de oudercommissie, een groep ouders die meedenken en meehelpen. Daarnaast is er ook een activiteitencommissie, deze ouders helpen mee met het organiseren van speciale activiteiten.
- Communicatie verloopt via het KION-bord en het Ouderportaal.
- Bij zorgen over een kind vragen we, na overleg met de ouders, advies aan de pedagogisch coach en/ of consultatie aan bij het consultatiebureau of het expertise team.
- Tijdens het kennismakingsgesprek vragen we ouders naar bijzonderheden over hun kind.
- Bij het brengen en ophalen is er ruimte voor korte gesprekjes en bijzonderheden voor die dag. Voor een persoonlijk gesprek kan altijd een afspraak gemaakt worden.
- Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht plaats met leerkracht en ouders.
- Bij een zorgenkind vindt de overdracht plaats in aanwezigheid van de intern begeleider en de pedagogisch coach.
- We sturen het kindvolgsysteem bij toestemming door naar de basisschool.
- De warme overdracht en de oudergesprekken is zoveel mogelijk met alleen volwassenen.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hierop gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Een keer per jaar vullen we de risico-inventarisatie in.
- Tijdens het spelen zijn we alert op gevaar en wijzen de kinderen hierop.
- We geven geen grote stukken fruit en bij twijfel snijden we het door.
- We bieden de kinderen risicovolspel (zelf knippen, lopen over de rand van de zandbak, klimmen op een speeltoestel) aan zodat zij zoveel mogelijk zelf kunnen ontdekken en oefenen. Dit doen we wel altijd onder begeleiding of toezicht van een volwassene.

Vierogenprincipe

Dit principe is wettelijk verplicht voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden. Bij onze peutergroep realiseren we dit op de volgende manier:

- Er is veel glas en daarmee worden doorkijkjes gecreëerd naar de gang en het aangrenzende lokaal.
- De ruimte die we gebruiken heeft een open inkijk vanaf de speelplaats.

Achterwacht

In situaties dat er op deze locatie heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is altijd een tweede volwassene bereikbaar. IKC De Kubus is op aanvaardbare afstand en daar werken het gehele jaar meerdere medewerkers op het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang. Met hen zijn er afspraken gemaakt. De uitwerking van de achterwachtingregeling staat ook beschreven in het Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid en wordt besproken met ouders.